

Niniejsza rozprawa podejmuje problematykę statusu ontologicznego bohaterów literackich w perspektywie myśli filozoficznej Miguela de Unamuno. Celem rozważań jest odnalezienie w pracach tegoż autora jego poglądów ontologicznych dotyczących postaci fikcyjnych oraz usystematyzowanie tych koncepcji, a następnie analiza wyselekcjonowanych opowiadań Unamuno z punktu widzenia ontologii fikcji. Za metodologię pracy przyjmuje się klasyfikację bohaterów literackich Miguela de Unamuno według kategorii ontologicznych. Poszczególne typy bohaterów wyłoniono i skategoryzowano w toku analizy wybranych dzieł tego autora: *Amor y Pedagogía*, *Vida de don Quijote y Sancho*, *Niebla*, prologu do *Tres novelas ejemplares y un prólogo*, *Cómo se hace una novela*, *Sombras de Sueño* i *La novela de don Sandalio, jugador de ajedrez*. Metodę wzbogacono o dokonania Unamunistów zajmujących się ontologią fikcji tego autora. Konstrukcję narzędzia badawczego oparto także na podstawowych kategoriach bytu w rozumieniu filozofii analitycznej oraz na teoriach światów możliwych. Posiłkowano się również teoriami literaturoznawczymi badającymi konstrukcje postaci fikcyjnych. Praca badawcza polegała na zweryfikowaniu, które z kategorii opisanych w narzędziu badawczym występują w opowiadaniach Miguela de Unamuno, to jest w analizowanym korpusie.

W rozprawie przedstawia się klasyfikację bohaterów literackich, występujących w opowiadaniach Miguela de Unamuno, w perspektywie dwóch najważniejszych stanowisk w tradycji filozofii analitycznej – abstrakcjonizmu i konkretyzmu – oraz w oparciu o teorię przedmiotów nieistniejących. Niniejsza typologia została uzupełniona o kategorię poświęconą bohaterom literackim o złożonej sytuacji ontologicznej oraz o kategorię Miguela de Unamuno-postaci fikcyjnej, czyli kategorię, w której jeden z bohaterów nazywa się Miguel de Unamuno. W ramach konkretyzmu wyróżnia się następujące subkategorie bohaterów literackich: *noumeniczny*, *czasowy* i *realny*. W ramach myśli abstrakcjonizmu typuje się kategorie: *fikcyjne postaci byty niezależne*, *byty zależne* oraz *specjalna kategoria poświęcona sytuacji czytelnika w tekście*. W zbiorze postaci fikcyjnych o złożonej sytuacji ontologicznej znajdują się następujące kategorie: *bohater w dialogu z autorem tekstu*, *postać reprezentująca typ powstała w wyniku sytuacji przedstawionej w tekście*, *postać-narzędzie autora*, *skonstruowana, aby przekazać to, czego on sam obawia się powiedzieć*, oraz *postać-narzędzie do zrozumienia*

ludzkiej rzeczywistości. Ponadto, przedstawiono kategorię *postaci-bytu nieistniejącego* oraz kategorię *Miguela de Unamuno-postaci fikcyjnej*.

Warto podkreślić, że podczas szczegółowej analizy opowiadań filozofa dostrzeżono w opowiadaniu *El Redondismo*, nieanalizowaną dotąd przez Unamunistów, kategorię *bohatera-bytu nieistniejącego*. Wyselekcjonowany w badaniach nowy typ bohatera nie występuje w żadnym innym tekście tego autora.

Słowa kluczowe: postać, Unamuno, ontologia, fikcja